

В. В. Снагощенко

Сумський державний педагогічний університет
ім. А. С. Макаренка

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ ЗАСОБАМИ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

У статті теоретично обґрунтовано структурно-функціональну модель професійної підготовки майбутнього вчителя історії засобами музейної педагогіки та намічено шляхи її практичної реалізації. Використання системного, особистісно-орієнтованого та музейно-педагогічного підходів у професійній підготовці майбутнього вчителя історії засобами музейної педагогіки дозволяють розглядати спроектовану модель як цілісну систему.

Ключові слова: *структурно-функціональна модель, професійна підготовка майбутнього вчителя історії, музейна педагогіка, засоби музейної педагогіки.*

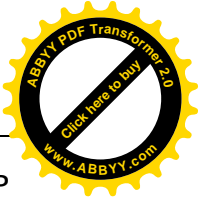
Постановка проблеми. Глибокі соціальні, духовні, економічні зрушення, що відбуваються на початку ХХІ століття в Україні, суттєво змінюють вимоги до рівня професіоналізму, інтелектуальних, соціокультурних, моральних якостей вчителя, а отже, є нагальна потреба в змінах щодо професійної підготовки майбутнього вчителя. Особливу місію в цьому процесі виконують учителі історії, діяльність яких пов'язана із відродженням вітчизняної історії та культури, формуванням історичної свідомості, національних і загальнолюдських цінностей.

Специфіка змістового аспекту професійної діяльності вчителя історії потребує залучення якісно нових ресурсів у процесі його фахової підготовки. Одним з таких ресурсів є використання музейних засобів як скарбниці моральних і духовних здобутків народу, невмирущих традицій предків.

Аналіз актуальних досліджень. Обґрунтування теоретико-методологічних і змістових основ професійно-педагогічної освіти, орієнтованої на особистісне і професійне зростання студента знайшли своє відображення в працях С. Гончаренка, М. Євтуха, І. Зязюна, С. Мартиненко, В. Огнев'юка, Л. Хоружої.

Окремі аспекти підготовки майбутнього вчителя історії розглядаються в працях Е. Андерсена, К. Баханова, А. Булди, П. Вербицької, О. Караманова, Р. Костенко, О. Пометун, В. Мисана, О. Салати, А. Соколова, Л. Тисько та інших.

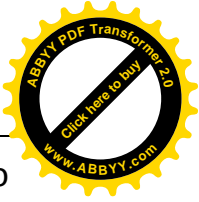
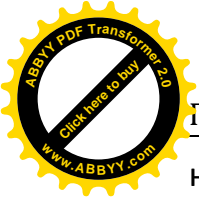
Доцільність використання методу моделювання в педагогічних дослідженнях відстоювали Ю. Бабанський, В. Беспалько, В. Журавльов, А. Кирейчев, Н. Кузьміна, Б. Мисіков, М. Скаткін, Г. Щедровицький та ін.

Сучасні дослідження педагогічно-музеезнавчої літератури свідчать про те, що музеї позитивно впливають на якість освіти (Т. Белофастова, Л. Данилова, В. Дукельський, І. Калиниченко, О. Карпенко, Ю. Ключко, Ю. Омельченко, Ю. Павленко, Н. Пусепліна, І. Самсакова, Б. Столяров, М. Юхневич). При цьому музеї педагогічних вищих навчальних закладів як додатковий ресурс професійної підготовки майбутнього вчителя є духовно-інтелектуальним компонентом освітнього середовища, яке наповнюють архівні матеріали, автентичні речі, аудіовізуальні засоби тощо. Невипадково метод особливих «музейних» уроків визнаний експертами Ради Європи як один із основних методів викладання історичних дисциплін у середній школі, а екскурсії в музей розцінюються як діалогічна форма історико-культурної освіти. Проте використання музейної педагогіки у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя розглядалося переважно в практиці підготовки фахівців естетично-художнього напрямку (Н. Ломова, Б. Столяров). Окремі питання впливу музейної педагогіки на професійну підготовку студентів досліджували вчені-музеологи Г. Вішина, М. Гнедовський, О. Караманов, М. Нагорський, А. Новоселова, Л. Ордуханян, Ю. Павленко, Н. Пусепліна, С. Пшенична, С. Троянська. Питання професійної орієнтації в музейно-освітньому середовищі вивчали М. Заїрова, Ю. Зиткіна, додаткової освіти через музейну педагогіку – Г. Вішина, Т. Зіміна.

Мета статті – теоретично обґрунтувати структурно-функціональної моделі професійної підготовки майбутнього вчителя історії засобами музейної педагогіки та намітити шляхи її практичної реалізації.

Виклад основного матеріалу. Освоєння соціально-культурного досвіду людського суспільства, вираженого музейними засобами, є важливою складовою становлення і розвитку світогляду молодшої людини, яка відчуває свою причетність до культурно-історичної спадщини, важливим чинником професійної підготовки майбутнього вчителя історії. Успішність цього процесу визначають освітній рівень і наявний музейно-педагогічний досвід самих студентів, а також готовність музею в доступній і цікавій формі озброїти їх певним обсягом інформації та підготувати до усвідомленого сприйняття музейної експозиції. Вирішення такого кола педагогічних завдань указує на доцільність використання діалогу в освітньому просторі музею, оволодіння музейною мовою. Підготовку студентів до професійної діяльності засобами музейної педагогіки

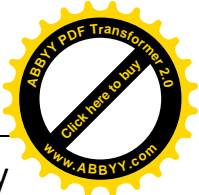
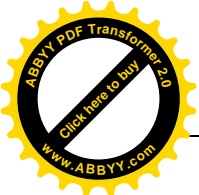

необхідно розглядати як педагогічну систему, тільки тоді ми зможемо реалізувати сукупність взаємопов'язаних форм і методів, необхідних для цілеспрямованого і усвідомленого педагогічного впливу на студента з метою збагачення новими знаннями та вміннями.

У пошуках відповіді на питання про те, наскільки важливим і обов'язковим можна вважати музейний компонент у структурі підготовки студентів до педагогічної діяльності, ми спиралися на принципи структурного функціоналізму. Аналізуючи музейно-педагогічний феномен, головним чином у модифікованому контексті праць філософів, звернемося до трьох взаємопов'язаних постулатів функціонального аналізу Р. Мертона: по-перше, стандартизована соціальна дійсність, або ж елементи культури, є функціональними для всієї соціальної або культурної системи; по-друге, всі ці соціальні або культурні елементи виконують соціальні функції; по-третє, вони тим самим є необхідними [5, 412–415]. Тобто, одночасно проголошується «незамінність певних функцій» і разом із тим декларується «незамінність певних соціальних і культурних форм». Саме такий підхід надає нам методологічні основи для утвердження цінності музейного компонента як сталої форми культури, що містить у собі позитивний баланс незамінного елемента у вищій освіті взагалі і нами розглядається як елемент професійної підготовки студента зокрема. Застосовуючи загальний функціональний принцип, згідно з яким прогресуюча функціональна диференціація суспільства супроводжується структурною диференціацією, а також спираючись на культурологічні постулати Р. Мертона, можна стверджувати про незамінність у педагогіці певних функцій музею і разом із тим декларувати незамінність певних соціокультурних форм музейної діяльності як елементів підготовки студента до професійної діяльності.

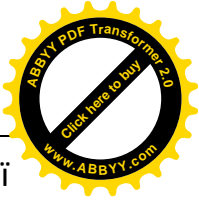
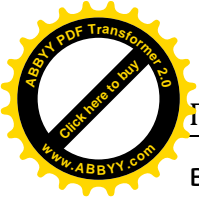
Практика останніх двох століть віднесла музей до функціональних еквівалентів (альтернатив, структурних елементів), здатних виконувати будь-які соціокультурні, освітньо-просвітні та інші функції.

Процес підготовки студентів до професійної діяльності засобами музейної педагогіки є, з одного боку, залученням до історико-культурної спадщини, розширенням інформаційного світогляду молодих людей, з іншого – чинником розвитку соціально значущих якостей особистості, її соціально-культурних, ціннісних орієнтацій, розвитку професійного мислення вчителя [8; 9].

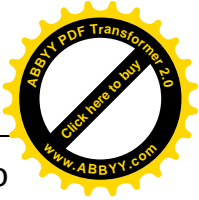
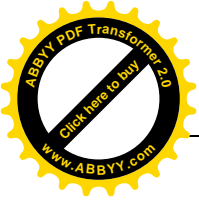
Теоретичний аналіз проблеми передбачає розробку моделі процесу підготовки студентів до професійної діяльності засобами музейної педагогіки. Модель (лат. model – міра, зразок) будується для вивчення об'єкта (явища), дозволяє виділити його структуру, тобто те, що встановлює компоненти і зв'язки між ними. Будь-яке системно складне і багатокомпонентне явище або процес, що вивчається вперше, неможливо відразу дослідити з усіма його складовими елементами. Внаслідок цього в науці прийнято замінювати досліджуваний феномен схематичною моделлю, підкреслюючи найважливіші особливості кожного окремого елемента, звільняючись від зайвої деталізації, зберігаючи тільки найістотніші і характерніші сторони явища. У вужчому розумінні термін «модель» застосовується для зображення певних явищ за допомогою інших, більш вивчених. Тобто «модель визначають як систему об'єктів або знаків, що відтворює деякі істотні властивості оригіналу, здатні заміщати його так, що її вивчення дає нову інформацію про цей об'єкт» [3, 184].

У дискусії про доцільність використання методу моделювання в педагогічних дослідженнях (яка точиться з кінця 80-х р. ХХ ст.) ми дотримуємося позиції М. Боритка, Б. Мисикова, Г. Щедровицького, які вважають, що моделювання в педагогіці сприяє успішнішому науковому пошуку. При цьому підкреслюється специфіка використання методу моделювання в педагогіці, пов'язана з неоднозначністю, динамічністю, складністю педагогічних явищ і процесів. Звідси правомірною є побудова педагогічної моделі, що відповідає певним параметрам, зумовленим закономірністю зв'язку причин і наслідків, що їх викликають, як відзначав Г. Щедровицький [10, 16]. Саме тому для предметного опису шляхів реалізації професійного потенціалу музейної педагогіки ми користуємося методом моделювання як способом пізнання дійсності, що полягає у відображенні та відтворенні досліджуваного предмета, явища, процесу за допомогою структурної схеми. У педагогічному дослідженні виокремлюють моделі описового, пояснювального, прогностичного характеру, що допомагає зробити припущення про взаємозв'язки, причини, які впливають на події, або в думках прослідкувати їх можливий розвиток. Інші види моделей (структурні, функціональні і змішані) дозволяють імітувати внутрішню організацію оригіналу, його структуру. Під структурою розуміється деякий змістовний, визначений тип системи

відносин. Без виявлення структури неможливе пізнання внутрішньої природи і сутності об'єктів. Під функціональною моделлю розуміється модель, що імітує дію (функцію) оригіналу. При цьому функція (спосіб діяльності) є однією з істотних характеристик системи, яку представляє дана модель.

Теоретичною основою для нашого моделювання стали розробки фахівців з музейної педагогіки (Є. Акуліча, М. Соколової, В. Ходецького), які дослідили роль музею в процесі соціалізації особистості, а також напрацювання групи вчених (М. Гнедовського, Л. Когана, Б. Столярова, А. Флієра, М. Юхневич) з проблем музейної комунікації. Усі вони єдині в тому, що метод моделювання є ефективним засобом навчання в музейній практиці. Для опису процесу підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності засобами музейної педагогіки ми використали структурно-функціональну модель – СФМ. У педагогічній науці існують різні типи СФМ. Так, зокрема, Н. Кузьміна розробила і постійно доповнює функціональну модель управління педагогічними системами. Вона розрізняє поняття структурних і функціональних компонентів: «Структурні компоненти – це основні базові характеристики педагогічних систем, сукупність яких утворює ці системи, по-перше, і відрізняє від всіх інших (непедагогічних) систем, по-друге» [4, 11]. До них належить мета, завдання, навчальна інформація, засоби педагогічної комунікації, педагоги і суб'єкти навчання. На думку Н. Кузьміної, «названі компоненти необхідні і достатні для створення педагогічної системи». «Функціональні компоненти – це стійкі базові зв'язки основних структурних компонентів, що виникають у процесі діяльності керівників, педагогів, суб'єктів навчання, спільна взаємодія яких обумовлює рух, розвиток, удосконалення педагогічних систем, а внаслідок цього виникає їх життєстійкість, розвиненість. У педагогічних системах виділяються гностичний, проектувальний, конструктивний, комунікативний, організаційний, функціональні компоненти» [4, 11]. Виділення функціональних компонентів стало тією продуктивною багатовимірною моделлю, на базі якої створені інші прикладні теорії, концепції й моделі не тільки Н. Кузьміною, але і її послідовниками. Зокрема, А. Кірейчев детально аналізує СФМ формування готовності студента до педагогічної діяльності [2, 244–251].

Розроблена нами СФМ підготовки майбутнього вчителя історії до професійної діяльності засобами музейної педагогіки належить до педагогічних систем. Аналіз зазначеної СФМ дозволяє стверджувати, що в ній закладені шляхи формування професійної підготовки студентів у музейно-освітньому середовищі: інформування; залучення до процесу пізнання суті даного феномену; створення умов для залучення студентів у науково-дослідну, миследіяльно-рефлексивну, аксіологічну, професійно-освітню (компетентнісну) діяльність; особистісне відкриття музейно-педагогічних технологій, поступове освоєння музейного простору, перетворення його на професійне надбання через трансляцію засвоєного. Розроблена нами структурно-функціональна модель професійної підготовки студентів засобами музейної педагогіки зображено на рис. 1.

Як бачимо з рисунку, модель включає такі елементи педагогічної системи як: мета, завдання, що є проєктивним кінцевим результатом досліджуваного процесу; принципи, що визначають підходи до основних напрямів діяльності й змісту цього процесу; організаційні форми, що переважають у практичному досягненні поставленої мети, методи, засоби, етапи професійної підготовки.

Такий підхід у досліджуваній моделі дозволяє збагачувати напрями вищої освіти, виявити зв'язки між її компонентами і звести в єдину цілісність кінцеву мету – готовність до професійної діяльності майбутніх вчителів історії засобами музейної педагогіки. Отже, модель підготовки майбутнього вчителя історії передбачає наявність структурних і функціональних компонентів. Основною метою розробленої моделі ми вважаємо підготовку майбутнього вчителя історії до професійної діяльності засобами музейної педагогіки. Результат підготовки ми розуміємо як певний крок у розвитку особистості студента, що виявляється в його умінні і здатності організувати навчально-виховний процес з раціональним застосуванням музейно-педагогічних технологій.

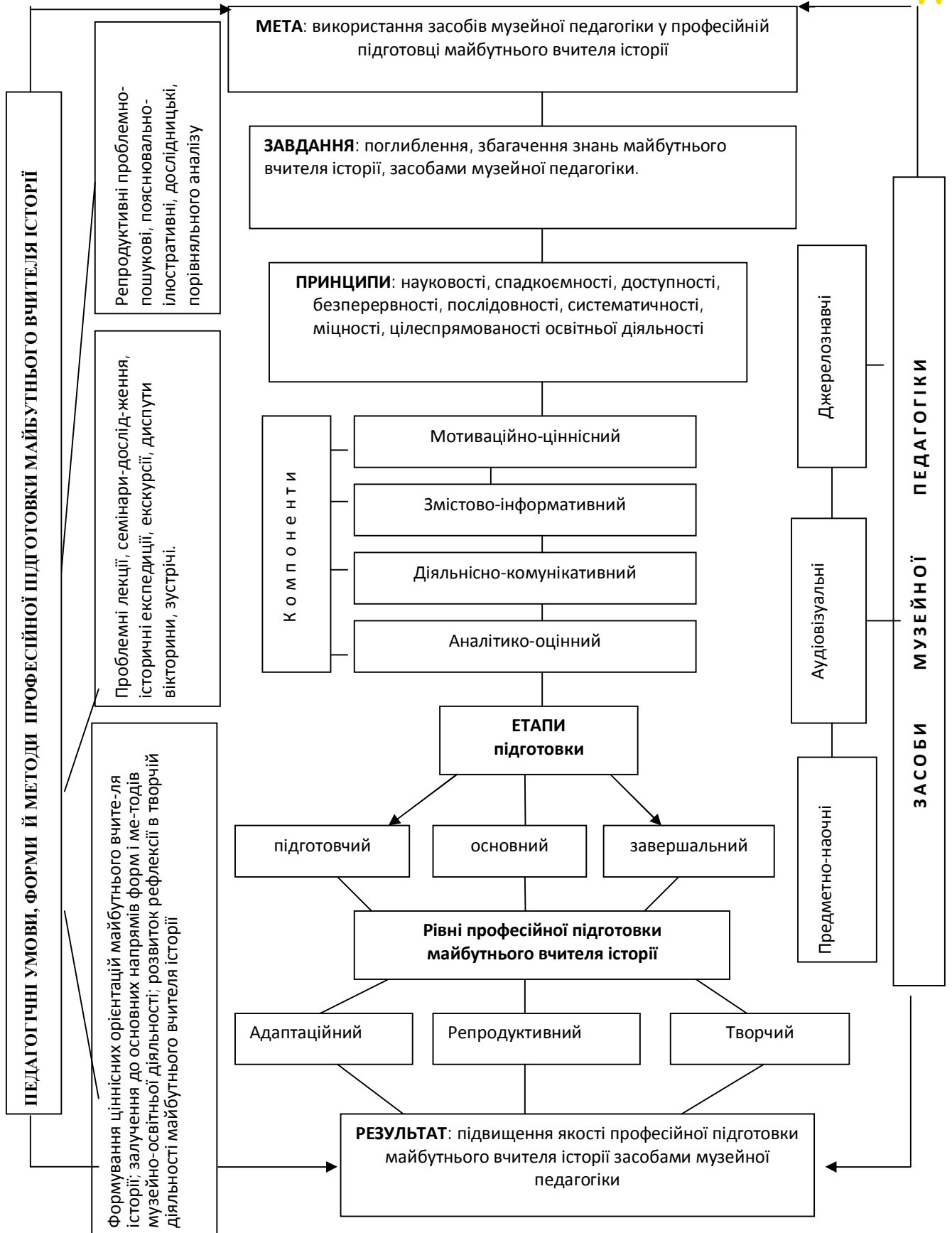
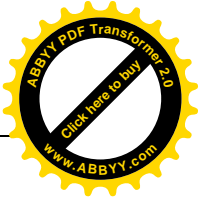
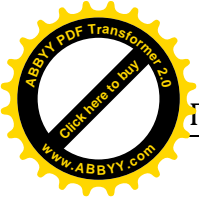
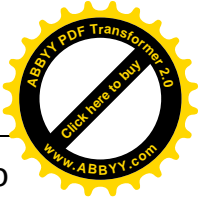

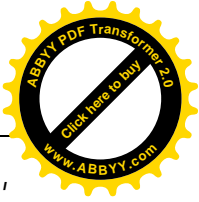
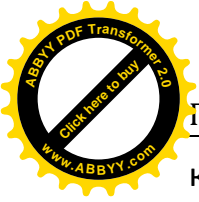
Рис. 1. Структурно-функціональна модель професійної підготовки майбутнього вчителя історії засобами музейної педагогіки

Зважаючи на викладене, досягнення поставленої мети нашого дослідження можливе при такому змісті підготовки: наявність системи знань і умінь, необхідних для даного виду підготовки; наявність додаткових навчальних дисциплін разом з обов'язковими курсами базового навчального плану педагогічного ВНЗ; використання різних форм музейної роботи (екскурсія, семінар, диспут, клуб цікавих зустрічей та ін.); методів (репродуктивні, дослідницькі, метод герменевтики, інсценізації).

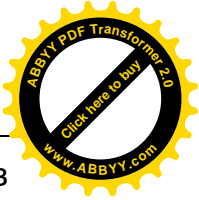
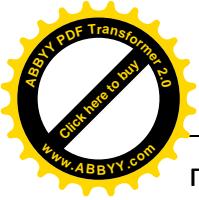
Зазначені компоненти не існують самі по собі, вони включені в діяльність майбутнього вчителя й утворюють при цьому функціональні компоненти педагогічної системи. Основою функціональних компонентів є стійкі базові зв'язки основних структурних компонентів, що виникають у процесі діяльності педагога [2, 244–251; 6, 39; 8]. Освітнє середовище є природним або штучно створеним соціокультурним оточенням студентів. У такому середовищі музейно-педагогічний досвід розвивається при вивченні освітніх об'єктів, у колективній комунікації, у процесі зіставлення отриманих результатів з культурно-історичними аналогами, представленими в музейних експозиціях.

Процес формування професійної готовності студентів в умовах музейно-освітнього середовища передбачає ряд взаємодоповнюючих компонентів, що становлять його зміст, а саме: мотиваційно-ціннісний, що забезпечує високу мотивацію студента до професійно-педагогічної діяльності і включає формування комплексу професійно-педагогічних ознак майбутнього вчителя історії, які визначають ставлення до педагогічної діяльності, педагогічних цінностей, які ініціюють звернення студентів до музею і відіграють важливу роль у визначенні пріоритетних напрямів музейно-педагогічної діяльності. Змістово-інформаційний компонент є сукупністю знань, умінь і якостей, які дозволяють здійснювати пізнання в галузі професійної діяльності: засвоєння знань про принципи цілісного педагогічного процесу, способи педагогічної діяльності, а також передбачає пошук і засвоєння необхідної інформації. Розвиток цього компонента передбачає спрямування студентів на оволодіння певним комплексом краєзнавчих знань та умінь, вивчення основ музейної педагогіки, оволодіння методами використання знань у процесі проходження навчальної, виробничої й музейної практики. Діяльнісно-комунікативний компонент передбачає залучення студентів до соціально-

культурної діяльності, основою якої є її колективно-творчий характер, комунікаційний аспект. Реалізація цього компонента передбачає організацію нестандартних форм роботи (екскурсії, зустрічі з цікавими людьми, участь у підготовці майбутньої виставки, проведення екскурсій, семінарських занять у музеї тощо). Успішне формування музейно-педагогічної підготовки неможливе без організації і залучення студентів до різноманітної, соціально значущої діяльності, тому особливо виділяється, перш за все, різноманіття комунікаційної взаємодії. Музейну комунікацію ми розглядаємо з позиції діяльнісного підходу – як складний і багатоплановий процес, що є, з одного боку, спілкуванням студентів із музейною інформацією, діалогом культур, з іншого – системою міжособистісного спілкування (студент-педагог, студент-студент, студент-працівник музею та ін.). Елементарний акт музейної комунікації полягає в дії музейного предмета на відвідувача, який сприймає його з урахуванням своїх професійно-педагогічних установок, особистісної професійно-педагогічної підготовки. Важливою особливістю взаємин студентів і педагогів є те, що студенти під час спілкування в умовах музею, засвоюють професійно-педагогічні цінності (які стають переконаннями), носіями яких є досвідчені педагоги. Аналітико-оцінний компонент дозволяє діагностувати досягнення поставленої мети, тобто ступінь готовності майбутнього вчителя історії до вирішення професійних завдань засобами музейної педагогіки й оволодіння певним рівнем музейної грамотності. Цей компонент характеризується сукупністю знань, умінь і якостей, які дозволяють здійснювати аналіз, рефлексію, оцінку рівня й результативність підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності засобами музейної педагогіки, а також сприяє впливу на формування здатності студента до самооцінки й самоконтролю.

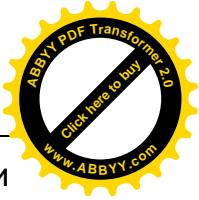
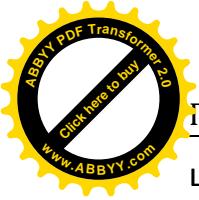
Аналіз структурно-функціональної моделі дозволяє стверджувати, що в ній закладені такі шляхи формування професійної підготовки студентів, як: інформування; залучення до процесу пізнання суті вказаного феномену; створення умов для залучення студентів до науково-дослідної, охоронної, культурно-просвітницької, соціально-педагогічної діяльності; особистісного відкриття нових форм професійної культури. А подана нами модель містить необхідні елементи педагогічної системи, як: мета, завдання, що є передбачуваним кінцевим результатом досліджуваного

процесу; принципи, що визначають підходи до основних напрямів діяльності і змісту зазначеного процесу; переважні організаційні форми для практичного досягнення поставленої мети. Раціональне використання потенціалу музейної педагогіки дає можливість з урахуванням новітніх технологій здійснювати підготовку вчителів-професіоналів. Раціональне використання структурно-функціональної моделі професійної підготовки майбутнього вчителя історії засобами музейної педагогіки дає можливість по-новому готувати вчителя-професіонала. У процесі дослідження ми відзначили той факт, що студенти, що одержали певну музейну підготовку, набувають потреби в подібній діяльності й уміння адекватно сприймати і емоційно переживати музейну інформацію. Використання форм музейної роботи в навчально-виховному процесі розширює кругозір майбутніх вчителів у питаннях музейної педагогіки, прищеплює стійкий інтерес до вивчення історії свого навчального закладу, факультету, минулого рідного краю, країни тощо.

Для ефективного функціонування представленої моделі необхідна розробка і впровадження комплексу педагогічних умов підготовки майбутнього вчителя до професійно-педагогічної діяльності.

Висновки. Отже, підготовка студентів засобами музейної педагогіки є тривалим і системним процесом, який реалізується шляхом постійного взаємозв'язку музеїв і ВНЗ. При цьому ВНЗ не тільки забезпечує набуття студентами знань норм, цінностей історико-педагогічної культури, але й сприяє професійній підготовці майбутніх учителів історії. У вказаному процесі, як свідчить аналіз літератури, необхідні: комплексний підхід, що забезпечує всебічний розвиток особистості, враховує послідовність педагогічних функцій розвитку, освіти, професійної підготовки; програма, головною метою якої є професійна підготовка студентів, духовне збагачення їх в умовах музейного середовища; педагогічно доцільне застосування комплексу форм і методів роботи музеїв. Розроблена СФМ професійної підготовки майбутнього вчителя історії до діяльності розглядається нами як впорядкована цілісна сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих між собою компонентів (мотиваційно-ціннісного, змістово-інформаційного, діяльнісно-комунікативного, аналітико-оцінного), інтеграція яких забезпечує наявність у ВНЗ або його структурному підрозділі здатності ефективно сприяти розвитку особистості. Ці компоненти необхідні для створення в педагогічному ВНЗ організованого,

цілеспрямованого і свідомого педагогічного впливу на процес підготовки майбутнього вчителя історії до професійної діяльності засобами музейної педагогіки. Перевага використання системного, особистісно-орієнтованого і музейно-педагогічного підходів у підготовці майбутнього вчителя історії до професійної діяльності засобами музейної педагогіки зумовлена тим, що вони дозволяють розглядати спроектовану нами модель як цілісну систему.

ЛІТЕРАТУРА

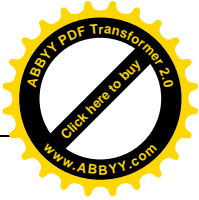
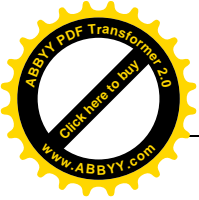
1. Борытко Н. М. Методология и методы психолого-педагогических исследований : учеб. пособ. для студ. вузов / Н. М. Борытко, А. В. Моложавенко, И. А. Соловцова; под ред. Н. М. Борытко. – М. : Академия, 2008. – 320 с.
2. Кирейчев А. В. Структурный и функциональный анализ проблемы готовности к педагогической деятельности / А. В. Кирейчев // Проблемы сучасної педагогічної освіти. Сер. педагогіка і психологія : зб. ст. – Ялта, 2004. – № 2 (7). – С. 244–251.
3. Коджаспиров А. Ю. Словарь по педагогике / А. Ю. Коджаспиров, Г. М. Коджаспирова. – М. ; Ростов-на-Дону : Изд-во МарТ, 2005. – 448 с.
4. Кузьмина Н. В. Понятие «педагогической системы» и критерии её оценки / Н. В. Кузьмина // Методы системного педагогического исследования. – М., 2002. – № 4. – С. 11.
5. Мертон Р. Явные и латентные функции /Р.Мертон // Американская социологическая мысль : тексты. – М., 1996. – С. 412–425.
6. Мещанінов О. Моделі університетської освіти в контексті сучасних суспільних перетворень / О. Мещанінов // Неперервна професійна освіта : педагогіка і психологія. – 2002. – Вип. 3 (7). – С. 35–43.
7. Мисиков Б. Р. Моделирование программы профессиональной подготовки специалистов : теория и практика : монография / Б. Р. Мисиков. – Калининград : БГА РФ, 2006. – 175 с.
8. Психология профессионального педагогического мышления / под ред. М. М. Кашапова. – М. : Ин-т психологии РАН, 2003. – 398 с.
9. Фонарев А. Р. Психологические особенности личностного становления профессионала / А. Р. Фонарев. – М. : Изд-во МПСИ ; Воронеж : МОДЭК, 2005. – 560 с.
10. Щедровицький Г. П. Система педагогических исследований : методологический анализ / Г. П. Щедровицький. – М. : Касталь, 1992. – С. 16-28.

РЕЗЮМЕ

В. В. Снагощенко. Структурно-функциональная модель профессиональной подготовки будущего учителя истории средствами музейной педагогической.

В статье теоретически обоснована структурно-функциональная модель профессиональной подготовки будущего учителя истории средствами музейной педагогической и определены пути ее практической реализации. Использование системного, личностно-ориентированного и музейно-педагогического подходов в профессиональной подготовке будущего учителя истории средствами музейной педагогической позволяют рассматривать спроектированную модель как целостную систему.

Ключевые слова: структурно-функциональная модель, профессиональная подготовка будущего учителя истории, музейная педагогика, средства музейной педагогической.

SUMMARY

V. Snahoschenko. Structural-functional model of professional history teacher-to-be training by implementing museum pedagogy.

Structural-functional model of professional History teacher-to-be training by implementing museum pedagogy has been proved in the article and the ways of its practical realization have been outlined. Implementation of systemic, student-oriented and museum-pedagogical approaches into training of History teachers-to-be by means of museum pedagogy, allows us to consider the designed model to be an integral system.

Key words: structural-functional model, History teacher-to-be training, museum education, the means of museum pedagogy.

УДК 378.011.3–051:338.48

Г. О. Сорокіна

Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка

ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І СЕМІНАРІВ НА ТУРИСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЯХ

У статті розглянуто педагогічні технології, використовувані для підготовки фахівців туристичної галузі до екологічного виховання школярів у процесі проведення семінарів і практичних занять. Наведено класифікацію семінарів за різноманітними ознаками, детально охарактеризовано технології мозкового штурму й ігрові технології, подано опис ділової гри «Компетентність», яку можна використати для підготовки майбутніх фахівців з туризму. Розглянуто методику кейсів та особливості проведення «круглого стола» в межах практичних робіт.

Ключові слова: туристична освіта, педагогічна технологія, семінар, практичне заняття.

Постановка проблеми. У сучасній туристичній освіті використовують різноманітні педагогічні технології, спрямовані не лише на отримання знань, але й на творче ставлення до них, яке формує культуру й трансформує знання в частину особистого буття та свідомості людини. До найбільш поширених дослідники відносять технології проблемного навчання, модульно-рейтингову технологію, ігрове навчання, методику кейсів, технології дистанційного навчання, активні форми навчання [6, 114].

На жаль, використання в туристичній освіті перерахованих різноманітних педагогічних технологій поки недостатньо вплинуло на професійну підготовку фахівців з туризму до екологічно безпечної діяльності й екологічного виховання учнів у процесі туристичних подорожей, яка є необхідною умовою сучасної професійної туристичної освіти. Ми вважаємо, що застосування сучасних технологій навчання без їх адаптації до особливостей професійної підготовки фахівців до екологічного